



**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2013. gada 23. aprīlī (29.04)
(OR. en)**

**Starpiestāžu lieta:
2011/0156 (COD)**

**5394/1/13
REV 1 ADD 1**

**DENLEG 4
AGRI 20
SAN 17
CODEC 94
PARLNAT 98**

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīga uztura aizstājējiem svāra kontrolei, ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 92/52/EEK, Komisijas Direktīvas 96/8/EK, 1999/21/EK, 2006/125/EK un 2006/141/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/39/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 41/2009 un (EK) Nr. 953/2009
– Padomes paskaidrojuma raksts
Padome pieņēma 2013. gada 22. aprīlī

I. IEVADS

1. Eiropas Komisija 2011. gada 24. jūnijā iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku un īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu diētisko pārtiku ¹, pamatojoties uz 114. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – "LESD").
2. Saskaņā ar LESD 114. panta 1. punktu Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2011. gada 26. oktobrī sniedza savu atzinumu ².
3. Rīkojoties saskaņā ar LESD 294. panta 3. punktu, Eiropas Parlaments 2012. gada 14. jūnijā pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā ³, apstiprinot 83 grozījumus Komisijas sākotnējā priekšlikumā.
4. Saskaņā ar LESD 294. panta 5. punktu Padome 2013. gada 22. aprīlī ar kvalificētu balsu vairākumu pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā.

II. MĒRĶI

5. Ar ierosināto regulu ir paredzēts aizstāt Direktīvu 2009/39/EK par īpašas diētas pārtikas produktiem ⁴ un vairākus Komisijas aktus, ar ko īsteno minēto direktīvu, un svītrot "diētiskās" pārtikas jēdzienu.

Regulā ir paredzēti jauni vispārēji noteikumi attiecībā uz noteiktu skaitu pārtikas kategoriju, kurās ietilpst konkrētām neaizsargātām iedzīvotāju grupām svarīgi pārtikas produkti (maisījumi zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumi, apstrādātu graudaugu pārtika un bērnu pārtika, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzēta pārtika un pilnīga uztura aizstājēji svāra kontrolei), un attiecībā uz "Savienības sarakstu", kurā iekļautas vielas (piemēram, vitamīni, minerālvielas un dažas citas vielas), ko var pievienot ierosinātās regulas 1. pantā minēto kategoriju pārtikai.

¹ Dok. 12099/11 (COM(2011)353 final).

² NAT/518 – CESE 1604/2011.

³ EP-PE_TC1-COD(2011)0156.

⁴ OV L 124, 20.5.2009., 21. lpp.

Regulā ir mēģināts precizēt tiesisko regulējumu, izvairoties no tā, lai speciālie tiesību akti, ko piemēro minētajai pārtikai, nepārklātos ar tiesību aktiem, kurus piemēro parasta patēriņa pārtikai, un novēršot juridiskas nepilnības pašreizējā sistēmā.

Regulas mērķis ir arī nodrošināt, lai ES noteikumus par minēto pārtiku visās dalībvalstīs piemērotu vienādi, tādējādi nodrošinot juridisko noteiktību gan patērētāju, gan ražotāju interesēs, vienlaikus novēršot iekšējā tirgus darbības traucējumus ⁵.

III. PADOMES NOSTĀJA PIRMAJĀ LASĪJUMĀ – ANALĪZE

6. Ar Padomes nostāju tiek ieviestas vairākas izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Neraugoties uz dažādo izklāstu, izmaiņas lielākoties saskan ar viedokļiem, kas pausti Eiropas Parlamenta nostājā pirmajā lasījumā.
7. Padomes nostājā ir ņemti vērā gandrīz visi būtiskie grozījumi, ko ierosinājis Eiropas Parlaments, it sevišķi:
 - a) attiecībā uz ierosinātās regulas darbības jomu
 - ierosinātās regulas darbības jomā iekļaut pārtikas kategoriju (pilnīga uztura aizstājēji svara kontrolei) (virsraksts, 1. panta 1. punkta d) apakšpunkts, 2. panta 2. punkta h) apakšpunkts un 16. apsvērums, ietverot grozījumus Nr. 1, 11, 12, 20, 26, 36, 46);

⁵ Pašlaik līdzīga pārtika dažādās dalībvalstīs var tikt pārdota kā pārtika īpašām uztura vajadzībām un/vai kā parasta patēriņa pārtika, kas paredzēta visiem iedzīvotājiem vai konkrētām iedzīvotāju grupām, piemēram, grūtniecēm, gados veciem cilvēkiem, augošiem bērniem, pusaudžiem un citiem. Šāda situācija negatīvi ietekmē iekšējā tirgus darbību, rada juridisko nenoteiktību iestādēm, ražotājiem un patērētājiem un ir saistīta ar ļaunprātīgas tirdzniecības un konkurences kropļošanas risku.

- princips, saskaņā ar kuru cilvēkiem, kas nepanes lipekli, būtu jāsaņem tāda pati aizsardzība, kādu viņiem paredz pašreizējais tiesiskais regulējums (41. apsvērumš); noteikumi par apzīmējuma "nesatur lipekli" izmantošanu būtu jāpārņem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem ⁶ (grozījumi Nr. 1, 11, 12, 20, 35, 44, 45, 70, 90);
 - ir svarīgi precizēt juridisko statusu apzīmējumam "nesatur laktozi" (42. apsvērumš, ietverot grozījumus Nr. 25 un 80); noteikumi par minētā apzīmējuma izmantošanu būtu jāreglamentē saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1169/2011;
 - ir nepieciešami Komisijas ziņojumi, lai izvērtētu, vai ir vajadzīgi noteikumi attiecībā uz sportistiem paredzēto pārtiku (13. pants un 32. un 33. apsvērumš, ietverot grozījumu Nr. 6), maziem bērniem paredzētajiem dzērieniem, kas gatavoti uz piena bāzes, un līdzīgiem produktiem (12. pants un 31. apsvērumš saistībā ar grozījumiem Nr. 21 un 81); Komisijas ziņojumi būtu jāiesniedz ne vēlāk kā divu gadu laikā pēc ierosinātās regulas stāšanās spēkā;
 - pārtika jaundzimušajiem ar mazu svaru un priekšlaicīgi dzimušiem zīdaiņiem ietilpst ierosinātās regulas darbības jomā, kā tas precizēts 29. un 30. apsvērumā, ietverot grozījumus Nr. 13, 34, 43, 92;
- b) veselībai kaitīgās vielas būtu jāizslēdz no pārtikas kategorijām, kas minētas ierosinātās regulas 1. pantā (3. apsvērumš, ietverot grozījumu Nr. 3);
- c) minētā joma ir jāreglamentē, un ir jāprecizē, kuriem produktiem ierosinātā regula ir piemērojama (grozījums Nr. 4, kas jau bija ietverts Komisijas priekšlikuma 9. un 13. apsvērumā un kas ir ietverts arī 10. apsvērumā);

⁶ OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.

- d) vairāk uzsvērt to, ka ir nepieciešami Komisijas tehniskie norādījumi, kas pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), atvieglotu ierosinātās regulas noteikumu ievērošanu (14. pants un 10. un 34. apsvērums, ietverot grozījumus Nr. 8, 29, 30, 31, 72);
- e) piesardzības principu, kas minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu ⁷, piemērot pārtikas produktiem, kuri minēti ierosinātās regulas 1. pantā (5. pants, ietverot grozījumus Nr. 9, 10, 53, 64, 69);
- f) cik vien iespējams, ir jāierobežo pesticīdu atlieku daudzums pārtikas produktos, uz kuriem attiecas ierosinātā regula (11. panta 1. punkta b) un g) apakšpunkts un 20., 21. un 22. apsvērums saistībā ar grozījumiem Nr. 15, 16, 17, 62, 63);
- g) izveidot Savienības sarakstu – kā izklāstīts ierosinātās regulas pielikumā –, kurā iekļautas vielas, ko var pievienot vienas vai vairāku 1. pantā minēto kategoriju pārtikai, un iespējas atjaunināt šo sarakstu, izmantojot deleģētus aktus (1. panta 2. punkts, 15. un 16. pants, 36., 37., 38. un 39. apsvērums un pielikums, ietverot grozījumus Nr. 22, 24, 37, 87, 88, 89);
- i) vielām, kas ir inženierijas ceļā iegūti nanomateriāli, piemērot atbilstīgus pārbaudes paņēmienus un tādējādi iekļaut norādi uz inženierijas ceļā iegūtu nanomateriālu definīciju, kas minēta Regulā (ES) Nr. 1169/2011 (9. panta 2. punkts, 2. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 23. apsvērums, ietverot grozījumus Nr. 23, 41, 87);
- j) attiecībā uz pilnvaru deleģēšanu
- pilnvaras, ko paredzēts piešķirt Komisijai, neattiecināt uz definīciju pielāgošanu (Komisijas priekšlikuma 2. panta 3. punkts, kas svītrots ar grozījumu Nr. 48), jo abas iestādes uzskata, ka pielāgojumi definīcijās ir ierosinātās regulas būtiski elementi, tātad šādas izmaiņas var veikt tikai saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru;

⁷ OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.

- kārtība, kādā pieņem deleģētus aktus (18. pants, ietverot grozījumu Nr. 77), un to deleģēto aktu saraksts, kuri ir jāpieņem (18. pants, ietverot grozījumus Nr. 78 un 79, un 39. apsvēruma, ietverot grozījumu Nr. 22);
 - k) ar pārtikas marķējumu, noformējumu un reklāmu nevajadzētu pārtikai piedēvēt īpašības novērst, ārstēt vai izārstēt cilvēku slimības (9. panta 5. punkts un 25. apsvēruma, ietverot grozījumu Nr. 58);
 - l) norādot, cik svarīga ir bērna barošana ar krūti, un lai neveicinātu atteikšanos no šāda barošanas veida, aizliegumu izmantot zīdaiņu attēlus zīdaiņiem paredzēto maisījumu marķējumā, noformējumā un reklāmās attiecināt arī uz papildu ēdināšanas maisījumiem (10. pants un 26. apsvēruma, ietverot grozījumu Nr. 59);
 - m) sniegt informāciju veselības aprūpes speciālistiem par ierosinātās regulas 1. pantā minēto pārtiku (9. panta 6. punkts, ietverot grozījumu Nr. 60);
 - n) informācija, kas norādāma ieteikumos par pārtikas produktu atbilstošu lietošanu (grozījums Nr. 67, jau ietverts 9. panta 5. punktā).
8. Padomes nostājā ir ietverti arī grozījumi Nr. 19, 39, 40, 49 (otrā daļa), 51 un 52, kuri ir tehniska vai redakcionāla rakstura grozījumi un kuru mērķis ir padarīt tekstu skaidrāku.
9. Ar Padomes nostāju tiek ieviesta arī iespēja Komisijai pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu, vai attiecīgais pārtikas produkts ietilpst ierosinātās regulas darbības jomā vai ne un kurā pārtikas kategorijā šis produkts saskaņā ar regulas darbības jomu būtu jāiekļauj (3. pants un 40. apsvēruma).

10. Tomēr daži grozījumi, ko Eiropas Parlaments ierosinājis savā nostājā pirmajā lasījumā, Padomes nostājā nav iekļauti šādu iemeslu dēļ:

- a) grozījums Nr. 2, kura mērķis ir īpaši uzsvērt ierosinātās regulas 1. pantā minētās pārtikas nekaitīgumu, – jo ierosinātā regula neattiecas tikai uz pārtikas nekaitīgumu. Ja vien tas ir iespējams, minēto aspektu vajadzētu saistīt ar nekaitīgas un pilnvērtīgas pārtikas brīvu apriti, kā to ierosinājusi Komisija;
- b) grozījums Nr. 5 par Savienības ieguldījumu atbilstīgu pasākumu īstenošanā attiecībā uz mātes piena aizstājēju tirdzniecību trešās valstīs, ko veic Kopienā dibināti ražošanas uzņēmumi – jo atsauce uz Padomes 1992. gada 18. jūnija rezolūciju nav pilnībā atbilstīga un precīza. nesēnāka un konkrētāka likumdevēju nostāja par pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju pienākumiem attiecībā uz pārtiku, ko Savienībā importē, un pārtiku, kuru Savienība eksportē, faktiski ir ietverta Regulā (EK) Nr. 178/2002;
- c) grozījums Nr. 7 par pārtiku, kas paredzēta personām, kuras slimo ar oglehidrātu vielmaiņas traucējumiem (diabētu); minētā pārtika neatbilst ierosinātās regulas kontekstam, jo diabēts kā slimība nav speciāli iekļauts šajā regulā;
- d) grozījums Nr. 18 par Regulas (EK) 178/2002 piemērojamību, grozījumi Nr. 27, 28 un 54 par uzraudzību, grozījums Nr. 49 (pirmā daļa), kurā norādīts uz vispārējiem importa un eksporta noteikumiem, ko piemēro pārtikai, un grozījums Nr. 68 par pēcpārdošanas uzraudzību – jo minētajos grozījumos atkārtojas tas, kas jau ir ietverts spēkā esošajos tiesību aktos;
- e) grozījumi Nr. 50 un 91, kuros paredz pagaidu atļaujas piešķiršanu, izmantojot to pašu (ātro) procedūru, jo atļaujas piešķiršana uz nenoteiktu laiku būtu saistīta ar nevajadzīgu papildu administratīvo slogu. Turklāt Komisijai deleģē pilnvaras regulāri atjaunināt prasības, ko piemēro ierosinātās regulas 1. pantā minētajai pārtikai, lai patērētāji varētu ātri gūt labumu no tehniskā un zinātniskā progresa, jo īpaši saistībā ar inovatīviem produktiem (11. pants 2. punkts un 27. apsvērums);

- f) grozījums Nr. 47 par īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētās pārtikas kategorijām, grozījums Nr. 61 par informāciju, kas jāsniedz, lai nodrošinātu uzraudzību, un grozījumi Nr. 71 un 82, kuros precizēts, kas ir produkti ar zemu kaloriju daudzumu un kas ir produkti ar ļoti zemu kaloriju daudzumu; minētās definīcijas ir pārāk detalizētas, lai tās ņemtu vērā pamataktā; tās būtu drīzāk jāsaista, piemēram, ar deleģētiem aktiem;
- g) grozījums Nr. 56 par vārdiem, kurus aizliegts izmantot parasta patēriņa pārtikas marķējumos; grozījums vairs nav jāpiemēro, jo pašreizējā pārskatītajā redakcijā nav nošķiruma starp "diētisko pārtiku" un "parasta patēriņa pārtiku";
- h) grozījums Nr. 66, jo spēkā esošos noteikumus saistībā ar jaunu tiesisko regulējumu nevar automātiski pārnest uz deleģētiem aktiem;
- i) grozījumi Nr. 75 un 76 par informāciju saistībā ar pieteikumiem, jo pēc izmaiņām juridiskajā tekstā minētie grozījumi vairs nebija aktuāli.

Tika noraidīti arī grozījumi Nr. 14, 33, 38, 55 un 57 tāpēc, ka dokumenta tekstā nebiju nekādu būtisku izmaiņu.
